

*Cijfers uit de registratie
van huisartsen*

PEILING 2015

Cijfers uit de registratie van huisartsen

PEILING 2015

MAART 2016

D.T.P. van Hassel

A. Kasteleijn

R.J. Kenens

Het NIVEL is het Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg. Het NIVEL onderzoekt de effectiviteit en de kwaliteit van de gezondheidszorg in Nederland. Het gaat daarbij om de (relaties tussen) verschillende partijen in de zorg: zorgaanbieders, zorggebruikers, zorgverzekeraars en de overheid. Het NIVEL onderzoekt ook de Europese gezondheidszorg.

NIVEL-onderzoek is multidisciplinair, onafhankelijk, toegepast, actueel, betrouwbaar, openbaar en beleidsrelevant. Het onderscheidt zich van universitair onderzoek doordat het probleemgestuurd en toepassingsgericht, en niet discipline gebonden is.

Het NIVEL streeft naar direct gebruik van de resultaten van zijn gezondheidszorg-onderzoek door ze breed te verspreiden. Alle rapporten van het NIVEL zijn openbaar en gratis te downloaden.

Deze brochure staat ook op onze website:
www.nivel.nl/brochures.

CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN HUISARTSEN

www.nivel.nl/beroepen-in-de-gezondheidszorg

E-mail: beroepenregistraties@nivel.nl

Telefoon (030) 2 729 700

© 2016 NIVEL, Postbus 1568, 3500 BN Utrecht

Eerste druk maart 2016

Vormgeving: Jan van Waarden/RAM vormgeving

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het NIVEL te Utrecht. Het gebruik van cijfers en/of tekst als toelichting of ondersteuning in artikelen, boeken en scripties is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 <i>Registratie zelfstandig gevestigde huisartsen, HIDHA's en (vaste/wisselend) waarnemers</i>	7
1.2 <i>Registratie afgestudeerde huisartsen</i>	7
1.3 <i>Deze brochure</i>	8
2 Zelfstandig gevestigde huisartsen, HIDHA's en waarnemers in Nederland	9
2.1 <i>Aantallen en trends</i>	9
2.2 <i>Achtergrondkenmerken</i>	15
2.3 <i>Omvang werkweek</i>	17
2.4 <i>In- en uitstroom</i>	17
2.5 <i>Praktijkvorm</i>	19
2.6 <i>Regionale spreiding en dichtheid</i>	22
3 Praktijkzoekende huisartsen	26
3.1 <i>Huisartsen in opleiding</i>	26
3.2 <i>Aantal praktijkzoekende huisartsen</i>	26
3.3 <i>Huidige functie van praktijkzoekers</i>	27
3.4 <i>Wensen van praktijkzoekers</i>	27
3.5 <i>Huisartsen die hun vestigingsplannen hebben opgegeven en nooit als huisarts werkzaam zijn geweest</i>	29
4 Verandering begrippen en definities	30
4.1 <i>Verandering functie-indeling huisartsen vanaf 2015</i>	30
4.2 <i>Verandering praktijkdefinitie vanaf 2012</i>	32
5 Begrippenlijst	34

Samenvatting

- In 2015 zijn er 9.418 **regulier gevestigde huisartsen**, waaronder:
 - 7.906 *zelfstandig gevestigde huisartsen*;
 - 898 *HIDHA's*;
 - 614 *vaste waarnemers*.
- Van deze regulier gevestigde huisartsen:
 - is 23% *jonger dan 40 jaar*;
 - is 48% *een vrouw*;
 - werkt 64% *parttime*.
- En werkt:
 - 22% *in een solopraktijk*;
 - 40% *in een duopraktijk*;
 - 39% *in een groepspraktijk*.
- De capaciteit aan regulier gevestigde huisartsen is goed verspreid over het land. De gemiddelde *huisartsendichtheid is 4,3 fte huisarts per 10.000 inwoners*.
- In 2015 werken naar schatting 2.150 huisartsen voornamelijk als **wisselend waarnemer**.
- In 2015 tellen we 5.045 **huisartspraktijken**, *gevestigd op 3.877 praktijkadressen*. Van alle praktijken is:
 - 41% *een solopraktijk*;
 - 40% *een duopraktijk*;
 - 19% *een groepspraktijk*.
- Er zijn naar schatting 623 **praktijkzoekende huisartsen**. Van de 489 die onze enquête invulden is in 2015:
 - 44% *wisselend waarnemer*;
 - 42% *vaste waarnemer*;
 - 7% *HIDHA*;
 - 8% *niet werkzaam als huisarts*.
- Van de praktijkzoekende huisartsen die gerepsondeerd hebben is:
 - 78% *op zoek naar een eigen praktijk*.

1 Inleiding

Het NIVEL beschikt over een aantal landelijke registraties van beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg, waaronder die van huisartsen in Nederland. Voor deze beroepsgroep houdt het NIVEL een tweetal registraties bij. Deze worden hieronder toegelicht.

1.1 *Registratie zelfstandig gevestigde huisartsen, HIDHA's en (vaste/wisselend) waarnemers¹*

Al sinds 1974 wordt door het NIVEL een registratie bijgehouden van werkzame huisartsen in Nederland. De gegevens voor deze registratie worden verkregen via diverse bronnen, zoals de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) en het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG). Daarnaast worden gegevens verzameld via de NIVEL huisartspraktijkregistratie. Huisartsen worden elk jaar uitgenodigd om online hun praktijkgegevens te controleren en te actualiseren. In deze registratie worden onder meer persoonsgegevens van huisartsen bijgehouden zoals hun naam, functie en geslacht. Daarnaast zijn gegevens over de praktijk opgenomen, waaronder het praktijkadres, de vestigingswijze en het aantal huisartsen en ondersteunend personeel dat in de praktijk werkt.

1.2 *Registratie afgestudeerde huisartsen*

Sinds 1979 verzamelt het NIVEL specifiek gegevens over personen die de huisartsenopleiding hebben voltooid. Doel van deze registratie is inzicht te bieden in de werksituatie aan het begin van de loopbaan en de voornemens van de groep afgestudeerden. Voor de gegevensverzameling wordt ook van twee bronnen gebruikgemaakt.

Ten eerste worden gegevens van de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) geraadpleegd. De RGS verstrekt de volgende informatie over afgestudeerde huisartsen:

- naam, geslacht, geboorteplaats en -datum;
- het huidige woonadres;
- de universiteit waar het artsexamen is afgelegd en de datum waarop dit is gebeurd;
- de universiteit waar men de huisartsenopleiding gevolgd heeft en de begin- en einddatum van deze opleiding;
- de datum van registratie als huisarts.

¹ Zie hoofdstuk 5 *Begrippen*.

De tweede informatiebron is een vragenlijst die het NIVEL jaarlijks verstuurt. Deze wordt toegestuurd aan:

- degenen die in het jaar voorafgaand aan de peiling de huisartsenopleiding hebben voltooid;
- degenen die bij voorgaande peilingen aangaven niet zelfstandig gevestigd te zijn én hun vestigingsplannen voor een eigen praktijk, een HIDHA- of vast waarnemerschap nog niet hebben opgegeven.

Voor de peiling per 1 januari 2015 zijn in totaal 2.773 vragenlijsten aan de bovengenoemde huisartsen verstuurd. Na het tweede rappel bedroeg de respons 53%. In 2015 is aanvullend onderzoek gedaan naar de non-respondenten en is het hele jaar door (onder meer door controles via internet) informatie over de werkzame positie van deze groep afgestuurde huisartsen verzameld.

Box 1

Cijfers kunnen worden bijgesteld

Het NIVEL verzamelt het hele jaar door gegevens van huisartsen via onder meer enquêtes en controles via internet. Hierdoor kan het zijn dat eerder gepubliceerde cijfers over huisartsen in deze brochure zijn bijgesteld. Het gaat doorgaans om kleine verschillen in aantallen werkzame huisartsen of in aantallen praktijken.

1.3 Deze brochure

Op basis van de registratie van zelfstandig gevestigde huisartsen, HIDHA's en (vaste/wisselend) waarnemers en de registratie van afgestuurde huisartsen kunnen onder andere de volgende vragen worden beantwoord:

- Hoeveel huisartsen hebben de huisartsenopleiding gevolgd?
- Hoeveel van hen hebben zich als huisarts gevestigd of zijn als HIDHA of vaste waarnemer werkzaam?
- Hoeveel huisartsen zijn op zoek naar een praktijk?
- Welke voorkeuren hebben huisartsen ten aanzien van een toekomstige praktijk?

Naast de antwoorden op deze vragen, presenteren we in deze brochure nog veel andere feiten en cijfers. Heeft u behoefte aan specifieke cijfers over de arbeidsmarkt van huisartsen, die niet in deze brochure staan? Neem dan contact met ons op via e-mail: beroepenregistraties@nivel.nl

2 Zelfstandig gevestigde huisartsen, HIDHA's en waarnemers in Nederland

2.1 Aantallen en trends

2.1.1 Huisartsen naar functie

Regulier gevestigde huisartsen

Op 1 januari 2015 werken er op basis van onze registratie 7.906 zelfstandig gevestigde huisartsen en 898 HIDHA's in Nederland (tabel 1). Zoals verderop in deze brochure in hoofdstuk 4 wordt uitgelegd, konden huisartsen in de jaarlijkse enquête van 2015 ook voor het eerst aangeven of zij als waarnemer voor één of meer vaste praktijken werkten. Zij konden kiezen voor de functiegroep 'vaste waarnemer', in plaats van 'HIDHA op waarneembasis' die in 2014 en de jaren ervoor werd aangeboden. Op basis van de respons in 2015 waren er 614 huisartsen, die zich in de functie van 'vaste waarnemer' herkennen. Deze huisartsen kunnen, net als de zelfstandig gevestigden en HIDHA's, in onze registratie gekoppeld worden aan één of meerdere huisartsenpraktijken. In tabel 1 wordt de nieuwe functiegroep vaste waarnemer dan ook samengenomen onder de groep 'regulier gevestigde huisartsen'.

In 2015 zijn er bij elkaar opgeteld 9.418 regulier gevestigde huisartsen. Kijken we naar eerdere peiljaren in tabel 1, dan wordt duidelijk dat deze groep vanaf 1980 bijna jaarlijks toeneemt.

In 2015 is het aantal regulier gevestigden met 304 toegenomen ten opzichte van het jaar daarvoor. Deze groei is veel hoger dan bij de eerdere peiljaren te zien was. Maar dit is grotendeels te verklaren doordat een grote groep huisartsen in 2015 vaste waarnemer als functiegroep koos. Als we deze groep van 614 vaste waarnemers voor 2015 nader analyseren, dan zien we dat een jaar eerder ongeveer 22% actief was als wisselend waarnemer en 23% toen nog niet werkte (niet in de tabel). Een klein deel (5%) stond bij ons geregistreerd als 'HIDHA op waarneembasis'. Maar het grootste deel (50%) van de vaste waarnemers was in 2014 volgens onze registratie HIDHA. Mede om deze reden laat tabel 1 zien dat het aantal HIDHA's in 2015 veel lager ligt dan in het voorgaande jaar. Bij het interpreteren van de trendcijfers in tabel 1 dient dus rekening te worden gehouden met veranderingen van definities en vraagstellingen in de peilenquêtes. Deze zijn af en toe nodig zijn om benamingen te actualiseren, of in dit geval omdat het onderscheid tussen HIDHA en waarnemer vervaagt. Dit wordt in hoofdstuk 4 nader uitgelegd.

Wisselend waarnemers

Naast de zelfstandig gevestigde huisartsen, HIDHA's en vaste waarnemers is er een substantiële groep huisartsen, die als waarnemer wisselend voor praktijken werkzaam zijn (tabel 1). Deze 'wisselende' waarnemers werken voornamelijk voor een korte periode in praktijken. Het adres waarop wij hen kunnen benaderen verandert regelmatig. Omdat huisartsen die voor deze functiegroep kiezen een lastig te traceren groep vormen, spreken we in tabel 1 van schattingen. Het aantal werkzame wisselend waarnemers schatten we aan de hand van de respons op onze enquête en een rekenmethode die in box 2 staat uitgelegd. Voor 2015 komt de schatting neer op 2.150 wisselend waarnemers (tabel 1).

Tellen we alle kolommen in tabel 1 op, dan kunnen we met het aantal geschatte wisselend waarnemers concluderen dat er op 1 januari 2015 in totaal 11.568 huisartsen in Nederland werkzaam zijn. Daarvan zijn er dus 7.906 zelfstandig gevestigd, 898 HIDHA, 614 vaste waarnemer en 2.150 wisselend waarnemer.

Box 2

Schatting van het aantal wisselend waarnemende huisartsen

Op 1 januari 2015 werken er 7.906 zelfstandig gevestigde huisartsen, 898 HIDHA's en minimaal 614 vaste waarnemers in Nederland (tabel 1). In de enquête voor (pas) afgestudeerde huisartsen voor het peiljaar 2015 gaven bovendien 1.260 huisartsen aan hoofdzakelijk als wisselend waarnemer actief te zijn. Daarmee zijn er dus in totaal minimaal 10.678 huisartsen werkzaam. Volgens de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) hebben op 1 januari 2015 in totaal 12.457 personen de bevoegdheid om in Nederland als huisarts te werken. Dit betekent dat van 1.779 huisartsen onbekend is of zij al dan niet werkzaam zijn. Uit aanvullend onderzoek van het NIVEL² is gebleken, dat circa de helft als wisselend waarnemer actief is. Dit zou betekenen, dat van de 1.779 geregistreerde huisartsen er (afgerond) 890 als wisselend waarnemer werkzaam zijn. Hiermee schatten we het totaal aantal wisselend waarnemers op $1.260 + 890 = 2.150$.

² L.F.J. van der Velden en R.S. Batenburg, 2009. Waarnemend huisartsen in Nederland: Gegevens uit de huisartsenregistratie en enkele schattingen. Utrecht: NIVEL.

Tabel 1

Aantal werkzame huisartsen naar functie, op 1 januari (1980-2015)¹

	Zelfstandig gevestigd	HIDHA	Vaste waarnemer/ HIDHA op waarneem- basis ²	Totaal regulier gevestigd	Schatting wisselend waarnemers ³	Schatting totaal werkzame huisartsen
1980	5255	267		5522		
1985	5908	304		6212		
1990	6393	406		6799		
1995	6740	383		7123		
2000	7221	548		7769	857	8626
2001	7253	568		7821	957	8778
2002	7341	628		7969	911	8880
2003	7395	734		8129	904	9033
2004	7465	840		8305	919	9224
2005	7547	942		8489	960	9449
2006	7622	992		8614	1058	9672
2007	7685	1048		8733	1079	9812
2008	7752	1092		8844	1135	9979
2009	7780	1117		8897	1289	10186
2010	7824	1046	123	8993	1402	10395
2011	7838	1002	92	8932	1714	10646
2012	7862	1026	85	8973	1879	10852
2013	7865	1070	85	9020	2057	11077
2014	7876	1170	68	9114	2224	11338
2015	7906	898	614	9418	2150	11568

1 Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van al gepubliceerde cijfers (inleiding, box 1).

2 In de jaren 2010 t/m 2014 konden huisartsen in de enquête aangeven of zij als HIDHA op waarneembasis werkten. In 2015 is dit aangepast in vaste waarnemer (hoofdstuk 4, box 3).

3 Het aantal waarnemers is gebaseerd op schattingen, die gemaakt zijn met gegevens van de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) en het NIVEL (box 2).

2.1.2 *Praktijkhouders in loondienst*

Van de 7.906 praktijkhouders uit tabel 1 (de zelfstandig gevestigden) is 8,8% in de bijzondere positie dat zij in loondienst van een instelling of stichting zijn. Dit werkverband komt in grotere mate voor onder de praktijkhoudende vrouwen (14,7%) dan onder de praktijkhoudende mannen (4,6%). In 2015 heeft het NIVEL deze groep nader geanalyseerd³.

³ D.T.P. van Hassel en R.S. Batenburg. Huisartsenzorg in cijfers: huisartsen in loondienst nader onderzocht. Huisarts en Wetenschap, 58 (2015) 6, p. 321.

2.1.3 *Werkzame status van in Nederland afgestudeerde huisartsen*

Sinds de start van de huisartsenopleiding in 1974 tot en met 2014 hebben in totaal 15.371 artsen de huisartsenopleiding voltooid (tabel 2). Zoals we in tabel 1 zagen, zijn er 11.568 daarvan als huisarts in Nederland werkzaam op de peildatum 1 januari 2015. Tabel 2 laat zien hoe de functieverdeling van de afstudeercohorten door de tijd heen is veranderd. Zo zijn de in 2014 en 2013 afgestudeerde huisartsen vooral vlak na het afronden van de huisartsenopleiding als wisselend waarnemer en in mindere mate als vaste waarnemer actief. Maar kijken we naar de hogere rijen in de tabel, dan zien we dat deze aantallen gestaag afnemen naarmate het langer geleden is dat men is afgestudeerd.

Verder laat tabel 2 zien dat 20% van alle afstudeercohorten op peildatum 1 januari 2015 niet meer werkzaam is. Ook is 13% na het voltooien van de studie nooit als zelfstandig gevestigde huisarts, HIDHA of vaste waarnemer werkzaam geweest. Het betreft hier vooral oudere cohorten huisartsen, die in de jaren '70 en '80 zijn afgestudeerd. Vanaf de jaren 90 tot en met de recente cohorten, is het aandeel dat per 1 januari 2015 heeft afgezien van het werken als huisarts aanzienlijk lager. Ook over deze trendontwikkelingen in de loopbanen van huisartsen heeft het NIVEL recent enkele nadere analyses gepubliceerd.⁴

⁴ D.T.P. van Hassel, L.F.J. van der Velden en R.S. Batenburg. Veranderingen in de loopbanen van huisartsen. *Huisarts en Wetenschap*, 59 (2016) 1, p. 6-8.

Tabel 2

Aantal in Nederland afgestudeerde huisartsen per afstudeerjaar naar
werkzame status, op 1 januari 2015¹

	Zelfstandig gevestigd (N=7404) %	HIDHA (N=875) %	Vaste waarnemer (N=609) %	Wisselend waarnemer (N=1247) %	Werkzaam geweest (N=3043) %	Nooit werk- zaam/afgezien (N=1914) %	Overig/ onbekend (N=279) %	Totaal N	%
'74-'79	13,2	0,2	0,0	0,1	58,1	28,1	0,3	1.934	100
'80-'84	37,2	1,0	0,0	0,0	33,1	27,6	1,0	2.261	100
'85-'89	51,8	1,8	0,0	0,2	23,2	22,3	0,7	1.943	100
'90-'94	73,3	3,1	0,1	0,3	17,5	5,5	0,4	1.339	100
'95-'99	78,2	4,8	0,3	0,3	13,0	3,2	0,2	1.284	100
2000	78,0	6,4	2,2	1,0	7,3	4,5	0,6	314	100
2001	79,5	7,6	0,3	1,2	8,3	2,8	0,3	327	100
2002	76,0	11,6	0,8	2,2	7,2	1,7	0,6	363	100
2003	76,3	12,1	0,3	2,3	7,7	0,8	0,5	389	100
2004	73,1	8,5	1,3	2,9	7,5	3,7	2,9	375	100
2005	67,9	10,3	3,4	4,1	7,4	5,3	1,7	417	100
2006	62,6	12,8	1,6	6,6	7,5	6,6	2,3	439	100
2007	58,3	15,1	3,7	11,4	5,9	3,9	1,5	456	100
2008	57,9	14,1	3,5	14,5	5,2	3,5	1,2	482	100
2009	51,2	11,1	7,7	19,2	4,3	4,5	2,1	469	100
2010	42,5	12,9	12,4	19,5	4,1	2,4	6,2	466	100
2011	33,3	10,5	14,7	28,8	3,8	2,8	6,0	496	100
2012	28,5	7,9	18,2	33,5	1,3	2,2	8,4	534	100
2013	12,2	11,9	26,2	42,1	0,5	1,3	5,8	599	100
2014	6,4	6,4	22,9	57,0	0,2	0,2	6,8	484	100
Totaal	48,2	5,7	4,0	8,1	19,8	12,5	1,8	15.371	100

¹ Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van afstudeerjaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (inleiding, box 1).

2.1.4 Werkzame status van in het buitenland afgestudeerde huisartsen naar instroomjaar

Sinds 1977 hebben in totaal 819 huisartsen hun opleiding in het buitenland voltooid en zich in Nederland als huisarts ingeschreven. Van deze groep in het buitenland opgeleide huisartsen werkt op 1 januari 2015 circa 53% als zelfstandig gevestigde huisarts, 3% als HIDHA of vaste waarnemer en 2% als wisselend waarnemer. Van belang is dat 24% nooit als zelfstandig gevestigd huisarts, HIDHA of vaste waarnemer heeft gewerkt. Deze huisartsen hebben zich dus wel aangemeld maar zijn nooit werkzaam geworden als huisarts in Nederland.

Aan de hand van de cohorten, de rijen in tabel 3, wordt verder duidelijk dat de instroom in de jaren 2000-2003 nog op 40 tot 50 huisartsen per jaar lag. Daarna halveert deze instroom en is langzaam maar zeker gedaald tot minder dan 10 in de laatste jaren. De procentuele verdeling naar functie is voor de meest recente instroomjaren dan ook weinig informatief en niet goed te interpreteren.

Tabel 3

Aantal in het buitenland afgestudeerde huisartsen naar jaar waarin zij zijn ingestroomd en werkzame status, op 1 januari 2015¹

	Zelfstandig gevestigd (N=432)	HIDHA (N=22)	Vaste waarnemer (N=4)	Wisselend waarnemer (N=13)	Werkzaam geweest (N=117)	Nooit werk- zaam/ afgezien (N=199)	Overig/ onbekend (N=32)	Totaal	
	%	%	%	%	%	%	%	N	%
'74-'79	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	1	100
'80-'84	20,0	0,0	0,0	0,0	20,0	57,5	2,5	40	100
'85-'89	23,5	2,0	0,0	0,0	19,6	51,0	3,9	51	100
'90-'94	54,3	1,2	0,6	0,6	18,5	22,5	2,3	173	100
'95-'99	70,0	1,9	0,0	0,4	11,7	14,4	1,6	257	100
2000	68,8	2,1	0,0	2,1	16,7	4,2	6,3	48	100
2001	50,0	0,0	2,4	7,1	11,9	28,6	0,0	42	100
2002	68,2	4,5	0,0	0,0	9,1	13,6	4,5	44	100
2003	34,9	7,0	0,0	0,0	18,6	27,9	11,6	43	100
2004	63,6	9,1	0,0	0,0	9,1	13,6	4,5	22	100
2005	28,6	0,0	0,0	0,0	14,3	50,0	7,1	14	100
2006	50,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	4	100
2007	33,3	0,0	0,0	11,1	11,1	33,3	11,1	9	100
2008	27,8	5,6	0,0	0,0	11,1	50,0	5,6	18	100
2009	25,0	10,0	5,0	5,0	15,0	35,0	5,0	20	100
2010	25,0	12,5	0,0	6,3	6,3	37,5	12,5	16	100
2011	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	0,0	5	100
2012	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	50,0	25,0	4	100
2013	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0	2	100
2014	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	16,7	33,3	6	100
Totaal	52,7	2,7	0,5	1,6	14,3	24,3	3,9	819	100

¹ Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van instroomjaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (inleiding, box 1).

2.2 Achtergrondkenmerken

In deze en de volgende paragrafen van dit hoofdstuk zal worden ingegaan op de aantallen, kenmerken en regionale spreiding van regulier gevestigde huisartsen. Daarbij gaat het over zelfstandig gevestigde huisartsen, HIDHA's en vaste waarnemers. Aangezien de laatste twee groepen wat betreft hun functie veel op elkaar lijken (zie hoofdstuk 4), zijn deze huisartsen voor deze analyses samengevoegd en worden ze aangeduid als 'HIDHA/vaste waarnemer'.

2.2.1 Geslacht

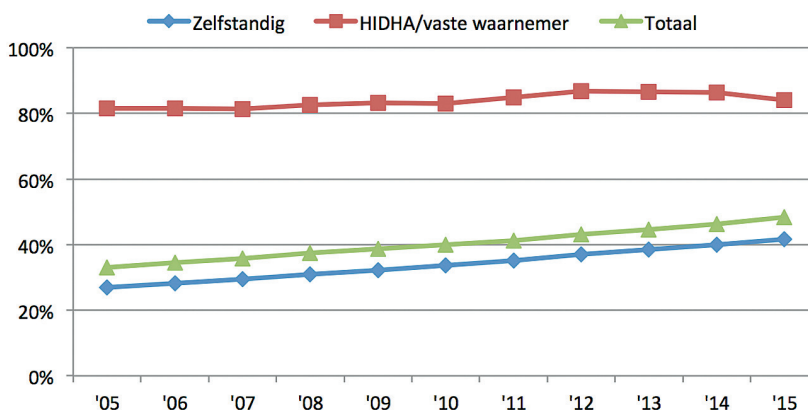
In 2015 is van alle zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's/vaste waarnemers bijna de helft (48%) vrouw. Een duidelijke toename als we dit vergelijken met 2005 toen dit aandeel nog een derde was (figuur 1).

Bij de HIDHA's/vaste waarnemers is 84% een vrouw. In 2015 ligt dit aandeel net als in eerdere peiljaren ruim hoger dan bij de zelfstandig gevestigde huisartsen (42%).

In de periode 2005-2015 is het aantal vrouwelijke zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's/vaste waarnemers toegenomen van 2.800 in 2005 tot 4.560 in 2015, oftewel een groei van 63%. Het aantal mannelijke huisartsen (zelfstandig gevestigden en HIDHA's/vaste waarnemers) is in diezelfde periode met 15% afgenomen.

Figuur 1

Ontwikkeling aandeel vrouwelijke zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's/vaste waarnemers, op 1 januari in de periode 2005-2015.^{1,2}

1 Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (inleiding, box 1).

2 In de jaren 2010 t/m 2014 konden huisartsen in de enquête aangeven of zij als HIDHA op waarneembasis werkten. In 2015 is dit aangepast in vaste waarnemer (hoofdstuk 4, box 3).

2.2.2 Leeftijd

De gemiddelde leeftijd van de huisartsen is 48 jaar. Van de groep zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's/vaste waarnemers is 23% jonger dan 40 jaar (tabel 4).

Het aandeel huisartsen jonger dan 40 jaar ligt onder HIDHA's/vaste waarnemers aanzienlijk hoger dan onder zelfstandig gevestigden (respectievelijk 65% en 15%).

Vergelijken we mannen en vrouwen, dan is de gemiddelde leeftijd voor mannen (52 jaar) hoger dan voor vrouwen (44 jaar). Vrouwelijke huisartsen zijn dan ook in de jongere leeftijdscategorieën meer vertegenwoordigd dan hun mannelijke collega's. Van de vrouwen is 34% jonger dan 40 jaar, tegenover 13% van de mannen. Uit deze leeftijdsgegevens kunnen we afleiden, dat in de komende jaren meer mannen dan vrouwen de pensioengerechtigde leeftijd bereiken en de beroepsgroep zullen verlaten. Van de huisartsen in opleiding is het merendeel vrouw (zie eerste paragraaf hoofdstuk 3). Daarom kan worden verwacht dat de trend van een toenemend aandeel vrouwen in de beroepsgroep zich de komende jaren zal doorzetten.

Tabel 4

Leeftijdsverdeling van huisartsen (zelfstandig gevestigden en HIDHA's/vaste waarnemers) naar geslacht, op 1 januari 2015¹

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
< 30	20	0,4	68	1,5	88	0,9
30-34	203	4,2	576	12,7	779	8,3
35-39	403	8,3	889	19,7	1292	13,8
40-44	512	10,6	949	21,0	1461	15,6
45-49	622	12,9	787	17,4	1409	15,1
50-54	800	16,5	570	12,6	1370	14,6
55-59	1171	24,2	466	10,3	1637	17,5
60-64	965	19,9	197	4,4	1162	12,4
>= 65	142	2,9	20	0,4	162	1,7
Totaal	4838	100,0	4522	100,0	9360	100,0

¹ Van 58 huisartsen is geen leeftijd bekend.

2.3 Omvang werkweek

Op 1 januari 2015 werkt bijna 64% van de zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's/vaste waarnemers in deeltijd (minder dan 1 fulltime equivalent). Het zijn vooral de vrouwelijke huisartsen die een parttime baan hebben (86%). Van de mannelijke huisartsen werkt 43% in deeltijd.

Maken we onderscheid naar functie, dan blijkt dat 98% van de HIDHA's/vaste waarnemers in deeltijd werkt, tegenover 57% van de zelfstandig gevestigde huisartsen (tabel 5).

Tabel 5:

Relatieve verdeling van de omvang van de gemiddelde werkweek (fte¹) van huisartsen naar functie en geslacht, op 1 januari 2015.

Omvang werkweek in fte	Zelfstandig gevestigd			HIDHA			Totaal		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
< 0,20	0,0	0,1	0,1	0,9	0,4	0,5	0,1	0,2	0,1
0,20 - 0,40	0,5	1,3	0,8	12,0	9,5	9,9	1,1	3,7	2,3
0,40 - 0,60	5,7	19,7	11,4	28,6	37,5	36,1	6,9	25,0	15,6
0,60 - 0,80	12,2	41,5	24,1	32,9	42,4	40,9	13,2	41,8	26,9
0,80 - 1	21,5	18,6	20,4	19,7	9,3	10,9	21,4	15,8	18,8
1 (fulltime)	60,0	18,8	43,3	6,0	0,9	1,7	57,2	13,5	36,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld	0,88	0,70	0,81	0,58	0,54	0,54	0,87	0,65	0,76

¹ Full time equivalent

2.4 In- en uitstroom

2.4.1 Vestiging en vertrek zelfstandig gevestigde huisartsen

In de NIVEL-registratie zijn in 2014 in totaal 327 nieuwe vestigingen van huisartsen geregistreerd. Het aantal gestopte zelfstandig gevestigde huisartsen komt uit op 297. Per saldo is tussen 1 januari 2014 en 2015 het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen met 30 toegenomen.

Zoals eerder werd geconstateerd (figuur 1), is het aandeel vrouwelijke huisartsen de afgelopen jaren toegenomen. Dit zien we ook terug in het grotere aandeel vrouwen dat in 2014 met een praktijk is begonnen (63% van de 327 nieuw gevestigde huisartsen). Anderzijds heeft een groter aandeel mannen de praktijk in 2014 neergelegd (76% van de 297 huisartsen die met hun praktijk zijn gestopt). Zoals kon worden verwacht is

één van de meest genoemde redenen om met de praktijk te stoppen 'de leeftijd'. Daarnaast wordt vaak genoemd dat men als waarnemer is gaan werken.

Van de zelfstandig gevestigde huisartsen die in 2014 met of in een praktijk zijn gestart, heeft 34% zich gevestigd in een solopraktijk (praktijk met één huisarts) en 38% in een duopraktijk (praktijk met twee huisartsen). Het kleinste deel (28%) is in een groepspraktijk begonnen (praktijk met drie of meer huisartsen).

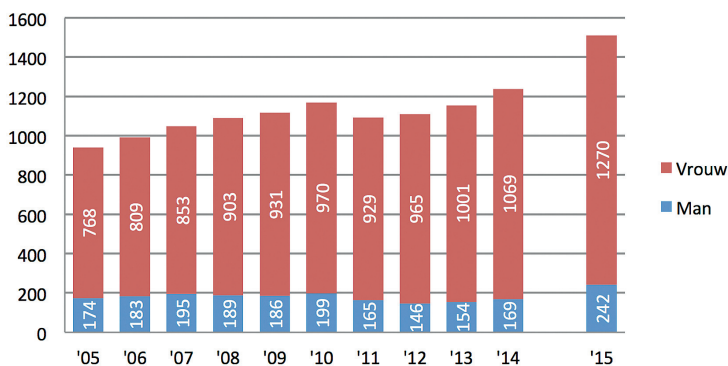
Er bestaan verschillen tussen mannen en vrouwen wat betreft de praktijkvorm van hun eerste vestiging. Van de mannen vestigt 46% zich in een solopraktijk en van de vrouwen 27%. Voor duopraktijk-vestiging is dit precies andersom: van de vrouwen begon 46% in een duopraktijk tegenover 26% van de mannen. Beide startten dus even vaak in een groepspraktijk (28%).

2.4.2 Ontwikkeling aantal HIDHA's/vaste waarnemers

In de periode 2005-2014 zien we dat het aantal HIDHA's/vaste waarnemers bijna ieder jaar is toegenomen. Voor 2015 geldt dat de groep ten opzichte van het voorgaande peiljaar met 274 zeer sterk is toegenomen, maar dit heeft, zoals in paragraaf 2.1 is genoemd, te maken met het feit dat veel huisartsen zich in 2015 tot vaste waarnemer hebben gerekend toen dit als antwoordcategorie aan de enquête is toegevoegd. Bij de groei van het aantal HIDHA's en vaste waarnemers tussen de laatste twee peiljaren gaat het voornamelijk om vrouwen (201), maar ook zijn er relatief veel mannen (73) bijgekomen.

Figuur 2

Aantal HIDHA's/vaste waarnemers naar geslacht, op 1 januari (2005-2015)^{1,2}

1 Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (inleiding, box 1).

2 In de jaren 2010 t/m 2014 konden huisartsen in de enquête aangeven of zij als HIDHA op waarneembasis werkten. In 2015 is dit aangepast in vaste waarnemer (hoofdstuk 4, box 3).

2.5 *Praktijkvorm*

2.5.1 *Huisartsen naar praktijkvorm*

Als we uitgaan van de bijgestelde praktijkdefinitie (hoofdstuk 4, box 4), dan geldt op 1 januari 2015 dat van de zelfstandig gevestigden en HIDHA's/vaste waarnemers bijna 22% in een solopraktijk (een praktijk met één huisarts), 40% in een duopraktijk (een praktijk met twee huisartsen) en 39% in een groepspraktijk (praktijk met drie huisartsen of meer) werkt.

Deze verdeling van huisartsen naar praktijkvorm wijkt weinig af van die van de voorgaande peiljaren in de periode 2012 t/m 2014, toen ook de aangepaste definitie van praktijkvorm werd gehanteerd.

In de periode 2005-2011, toen het praktijkadres als uitgangspunt werd genomen en huisartsen op hetzelfde adres per definitie tot één praktijk werden gerekend, is te zien dat het aandeel huisartsen op een sololocatie is afgenomen. De verschillen met de peiljaren vanaf 2012 kunnen verklaard worden door verandering van de gehanteerde definitie.

Tabel 6

Relatieve verdeling van het aantal huisartsen naar praktijkvorm, op 1 januari (2005-2015)^{1,2}

	Sololocatie ³		Duolocatie ³		Groepslocatie ³		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
2005	2173	25,6	2683	31,6	3633	42,8	8489	100
2006	2039	23,7	2683	31,1	3892	45,2	8614	100
2007	1868	21,4	2646	30,3	4219	48,3	8733	100
2008	1746	19,7	2640	29,9	4458	50,4	8844	100
2009	1667	18,7	2569	28,9	4661	52,4	8897	100
2010	1574	17,5	2515	28,0	4904	54,5	8993	100
2011	1535	17,2	2468	27,6	4929	55,2	8932	100
	Solopraktijk ⁴		Duopraktijk ⁴		Groepspraktijk ⁴		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
2012	2179	24,3	3461	38,6	3333	37,1	8973	100
2013	2358	26,1	3480	38,6	3182	35,3	9020	100
2014	2272	24,9	3594	39,4	3248	35,6	9114	100
2015	2024	21,5	3757	39,9	3637	38,6	9418	100

1 Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (inleiding, box 1).

2 In de jaren 2010 t/m 2014 konden huisartsen in de enquête aangeven of zij als HIDHA op waarnemerbasis werkten. In 2015 is dit aangepast in vaste waarnemer (hoofdstuk 4, box 3).

3 Volgens de oorspronkelijke praktijkdefinitie (hoofdstuk 4, box 4).

4 Volgens de bijgestelde praktijkdefinitie (hoofdstuk 4, box 4).

2.5.2 Aantal praktijken naar praktijkvorm

Op praktijkniveau geldt voor 1 januari 2015 dat, wederom uitgaande van de bijgestelde praktijkdefinitie (hoofdstuk 4, box 4), er 5.045 huisartspraktijken in Nederland zijn. Deze praktijken zijn gevestigd op 3.877 praktijkadressen.

Tussen 2012 en 2013 toen ook de bijgestelde praktijkdefinitie werd gehanteerd, nam het aantal praktijken met 149 toe. De afgelopen drie jaar stabiliseert het aantal praktijken zich echter tot rond de 5.050.

In 2015 is van alle praktijken 41% een solopraktijk, 40% een duopraktijk en 19% een groepspraktijk. In 2014 lag het aandeel solopraktijken wat hoger (45%) en het aandeel duopraktijken (38%) en groepspraktijken (17%) wat lager dan in 2015.

Gaan we uit van de oorspronkelijke praktijkdefinitie, dan zien we dat tussen 2005 en 2011 het aantal praktijklocaties met bijna 500 is afgenomen. Het aandeel sololocaties nam af met zo'n 10%, terwijl het aandeel groepslocaties juist bijna net zoveel hoger is komen te liggen.

Tabel 7

Relatieve verdeling en aantal praktijken naar praktijkvorm, op 1 januari (2005-2015)^{1,2}

	Sololocatie ³		Duolocatie ³		Groepslocatie ³		Totaal ³	
	N	%	N	%	N	%	N	%
2005	2184	48,2	1411	31,1	935	20,6	4530	100
2006	2051	46,0	1412	31,7	997	22,4	4460	100
2007	1878	43,3	1390	32,0	1070	24,7	4338	100
2008	1762	41,5	1375	32,4	1105	26,0	4242	100
2009	1678	40,4	1336	32,2	1141	27,5	4155	100
2010	1582	38,8	1309	32,1	1190	29,2	4081	100
2011	1544	38,3	1285	31,9	1202	29,8	4031	100
	Solopraktijk ⁴		Duopraktijk ⁴		Groepspraktijk ⁴		Totaal ⁴	
	N	%	N	%	N	%	N	%
2012	2193	44,7	1818	37,1	890	18,2	4901	100
2013	2376	47,0	1820	36,0	854	16,9	5050	100
2014	2292	45,3	1895	37,5	869	17,2	5056	100
2015	2046	40,6	2022	40,1	977	19,4	5045	100

1 Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (inleiding, box 1).

2 In de jaren 2010 t/m 2014 konden huisartsen in de enquête aangeven of zij als HIDHA op waarneembasis werkten. In 2015 is dit aangepast in vaste waarnemer (hoofdstuk 4, box 3).

3 Volgens de oorspronkelijke praktijkdefinitie (hoofdstuk 4, box 4).

4 Volgens de bijgestelde praktijkdefinitie (hoofdstuk 4, box 4).

Meer gegevens uit de NIVEL-huisartspraktijkregistratie

De gegevens uit tabel 7 zijn afkomstig uit de NIVEL-huisartspraktijkregistratie. Ieder jaar worden contactpersonen van alle huisartspraktijken in Nederland gevraagd om gegevens over hun praktijk te controleren en zo nodig te actualiseren. Vragen gaan niet alleen over de huisartsen die in de praktijk werken, maar ook met wie ze samenwerken, of de praktijk is aangesloten bij een zorggroep, wat het zorgaanbod is en welk ondersteunend personeel in de praktijk werkt. Een groot deel van de resultaten voor 2014 zijn terug te vinden in een kennissynthese van het NIVEL over de ambities uit de Toekomstvisie Huisartsenzorg, die zijn opgesteld door de LHV en het NHG (zie: D. van Hassel, J. Korevaar, R. Batenburg en F. Schellevis 2015. De Toekomstvisie Huisartsenzorg 2022, waar staat de huisartsenzorg anno 2014? Utrecht: NIVEL).

NIVEL-huisartspraktijkregistratie en de publiekswaarschuwing

Kiesuwhuisarts.nl

Medio 2015 heeft de LHV in samenwerking met het NIVEL de publiekswaarschuwing www.kiesuwhuisarts.nl gelanceerd. Hiervoor levert het NIVEL gegevens aan de LHV uit de bovengenoemde praktijkregistratie. Op deze website kunnen patiënten/consumenten terecht die op zoek zijn naar een huisartspraktijk bij hen in de buurt. Via de website is het mogelijk om door het invullen van postcode en/of woonplaats eenvoudig praktijken in een bepaalde buurt of regio op te zoeken. Naast de locatie van de praktijk wordt, indien huisartsen daar toestemming voor hebben gegeven, ook aanvullende informatie over de praktijk getoond. Bijvoorbeeld over het zorgaanbod en de contactmogelijkheden.

2.5.3 Apotheekhoudende huisartsen^{5,6}

Op 1 januari 2015 telt Nederland naar schatting 518 huisartsen met een apotheekvergunning (hoofdvergunning of associatie). Van alle 7906 zelfstandig gevestigde huisartsen is 6,6% apotheekhoudend. Er zijn per 1 januari 2015 naar schatting 368 apotheekhoudende praktijken.

⁵ Zie hoofdstuk 5, Begrippen.

⁶ Bron: CIBG en NIVEL.

2.6 Regionale spreiding en dichtheid

2.6.1 Regionale spreiding van huisartsen

Van alle huisartsen (zelfstandig gevestigden én HIDHA's/vaste waarnemers) is het grootste deel gevestigd (30%) in gemeenten met een sterk stedelijk karakter (tabel 8). In gemeenten met een niet-stedelijk karakter zijn relatief de minste huisartsen gevestigd (9%). Wordt er onderscheid gemaakt naar geslacht, dan blijkt dat vrouwelijke huisartsen relatief vaker dan mannelijke huisartsen in zeer sterk stedelijke gemeenten gevestigd zijn.

Tabel 8

Relatieve verdeling van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's/vaste waarnemers, naar stedelijkheid¹ en geslacht, op 1 januari 2015²

	Man		Vrouw		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Zeer sterk stedelijk	956	19,7	1098	24,1	2054	21,8
Sterk stedelijk	1462	30,1	1359	29,8	2821	30,0
Matig stedelijk	842	17,3	793	17,4	1635	17,4
Weinig stedelijk	1107	22,8	928	20,4	2035	21,6
Niet stedelijk	489	10,1	380	8,3	869	9,2
Totaal	4856	100,0	4558	100,0	9414	100,0

¹ Zie voor nadere toelichting hoofdstuk 5 'Begrippen'.

² Vier huisartsen hebben een vestiging in België (Baarle-Hertog).

Er zijn regionale verschillen wat betreft de praktijkvorm waarin huisartsen werkzaam zijn (tabel 9). Zo is in de provincies Groningen, Overijssel en Zuid-Holland een relatief groot deel van de huisartsen in een solopraktijk werkzaam. In vooral Flevoland maar ook Limburg, Utrecht, Drenthe en Zeeland werken relatief veel huisartsen in een groepspraktijk.

Tabel 9

Relatieve verdeling van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en
HIDHA's/vaste waarnemers naar praktijkvorm en provincie, op
1 januari 2015^{1,2}

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Groningen	80	25,2	146	45,9	92	28,9	318	100
Friesland	92	24,8	169	45,6	110	29,6	371	100
Drenthe	43	14,9	104	36,0	142	49,1	289	100
Overijssel	173	28,7	246	40,9	183	30,4	602	100
Flevoland	37	15,9	47	20,3	148	63,8	232	100
Gelderland	208	17,5	542	45,5	441	37,0	1191	100
Utrecht	99	13,1	285	37,6	373	49,3	757	100
Noord-Holland	379	24,4	693	44,6	481	31,0	1553	100
Zuid-Holland	487	25,0	776	39,8	685	35,2	1948	100
Zeeland	39	18,9	70	34,0	97	47,1	206	100
Noord-Brabant	276	20,9	491	37,2	553	41,9	1320	100
Limburg	111	17,7	188	30,0	328	52,3	627	100
Nederland (totaal)	2024	21,5	3757	39,9	3633	38,6	9414	100

¹ Vier huisartsen hebben een vestiging in België (Baarle-Hertog).

² Voor huisartsen met meerdere vestigingen is de hoofdvestiging genomen.

2.6.2 Huisartsendichtheid

Zoals tabel 10 laat zien, is de gemiddelde huisartsendichtheid in Nederland 4,3 fte huisartsen (zelfstandig gevestigden en HIDHA's/vaste waarnemers) per 10.000 inwoners. De regionale verschillen in deze dichtheid zijn op provincieniveau niet zo groot. De laagste dichtheid is terug te vinden in Overijssel, Utrecht, Noord- en Zuid-Holland en Noord-Brabant (4,2 fte). De hoogste dichtheid treffen we aan in Drenthe (4,6 fte).

Tabel 10

Aantal fte huisartsen (zelfstandig gevestigden én HIDHA's/vaste waarnemers) en huisartsendichtheid per provincie, op 1 januari 2015^{1,2}

	Aantal huisartsen	Aantal fte huisartsen	Aantal inwoners	Aantal fte huisartsen per 10.000 inwoners
Groningen	320	252	583.942	4,3
Friesland	373	293	646.257	4,5
Drenthe	295	224	488.576	4,6
Overijssel	604	474	1.140.652	4,2
Flevoland	235	175	401.791	4,3
Gelderland	1.194	875	2.026.578	4,3
Utrecht	762	536	1.263.572	4,2
Noord-Holland	1.555	1159	2.761.929	4,2
Zuid-Holland	1.954	1507	3.600.011	4,2
Zeeland	208	170	380.726	4,5
Noord-Brabant	1.324	1034	2.488.751	4,2
Limburg	627	497	1.117.941	4,4
Nederland (totaal)	9.451	7.195	16.900.726	4,3

Bron: CBS (inwoneraantallen), NIVEL huisartsenregistratie.

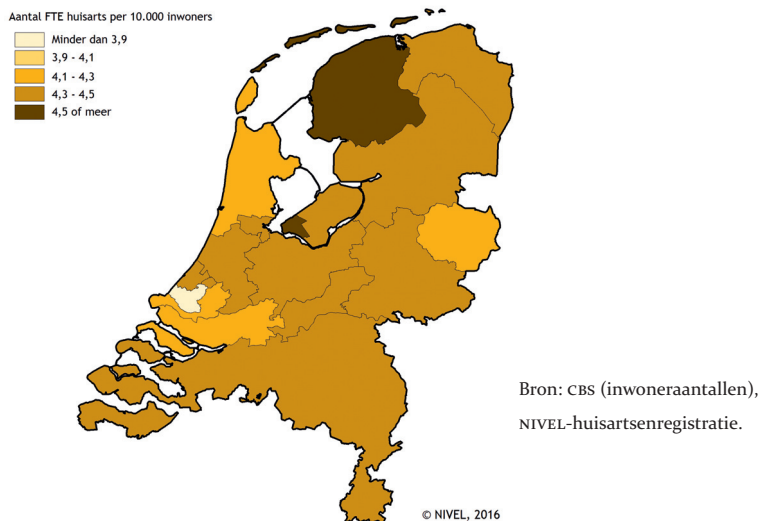
¹ Vier huisartsen hebben een vestiging in België (Baarle-Hertog).

² Huisartsen tellen meerdere keren mee als zij in verschillende provincies gevestigd zijn.

In figuur 3 is de huisartsendichtheid ook op het niveau van ROS-regio's (letterlijk) in kaart gebracht. Ook hier zien we beperkte regionale verschillen. In de meeste regio's varieert de dichtheid van 4,3 tot 4,5 fte huisartsen per 10.000 inwoners. De hoogste dichtheid vinden we terug in Almere (4,7) en Friesland (4,5). In het Westland is de dichtheid het laagst: 3,8 fte huisartsen per 10.000 inwoners.

Figuur 3

Huisartsendichtheid (aantal fte huisartsen per 10.000 inwoners) naar ROS-regio¹, op 1 januari 2015

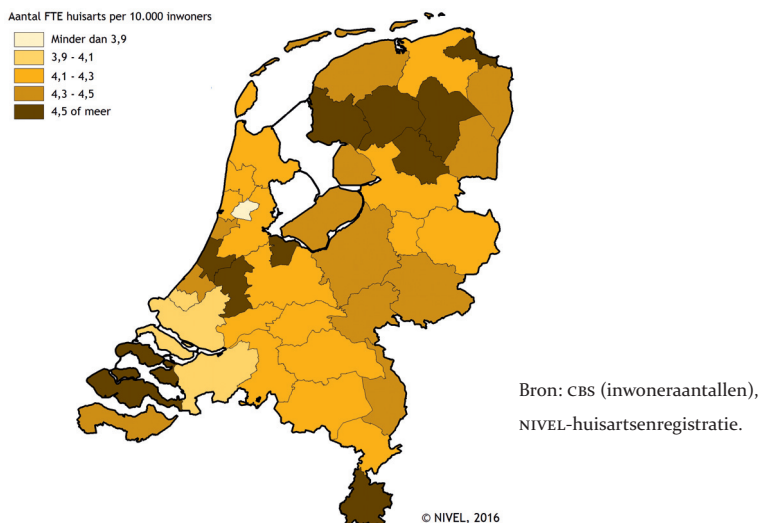

¹ Regio's in het kader van de regionale ondersteuningsstructuur.

Tenslotte zijn de regionale verschillen nog iets gedetailleerder in beeld gebracht in figuur 4, waarbij voor de huisartsendichtheid onderscheid is gemaakt naar COROP-regio.

Figuur 4

Huisartsendichtheid (aantal fte huisartsen per 10.000 inwoners) naar COROP-regio¹, op 1 januari 2015

¹ COROP staat voor Coördinatie Commissie Regionaal Onderzoeks Programma.

3 Praktijkzoekende huisartsen

3.1 Huisartsen in opleiding

Het aantal artsen dat de huisartsenopleiding heeft gevolgd, is in de periode 2005-2014 bijna jaarlijks toegenomen. Op 31 december 2014 volgden in totaal 1.995 artsen de opleiding huisartsgeneeskunde (tabel 11). Dit is 5,7% meer dan een jaar eerder (eind 2013). Van de huisartsen in opleiding is 78% vrouw. Aan de Universiteit van Amsterdam worden nog steeds de meeste artsen opgeleid (296).

Tabel 11

Aantal artsen in opleiding tot huisarts naar Universitair Huisartsen Instituut, op 31 december (2005-2014)¹

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Amsterdam (UvA)	235	241	232	218	231	248	257	274	280	296
Amsterdam (vu)	151	150	161	162	215	168	182	209	242	257
Groningen	143	149	166	160	195	184	190	170	182	209
Leiden	178	177	187	189	173	203	199	200	215	214
Maastricht	121	135	154	152	174	176	193	209	201	204
Nijmegen	206	201	221	215	213	228	239	248	252	270
Rotterdam	173	197	210	201	224	206	211	227	252	260
Utrecht	214	197	213	211	172	230	248	257	264	285
Totaal	1421	1447	1544	1508	1597	1643	1719	1794	1888	1995

Bron: Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS).

¹ De cijfers van 2005-2013 zijn overgenomen uit brochures van voorgaande peiljaren, maar kunnen door de RGS naderhand zijn bijgesteld.

3.2 Aantal praktijkzoekende huisartsen

Op basis van de gegevensverzameling onder afgestudeerde huisartsen is ook informatie beschikbaar over het aantal afgestudeerde huisartsen dat op zoek is naar een praktijk. Tot deze groep behoren behalve de niet-werkzame en de wisselend waarnemende huisartsen ook de huisartsen die op 1 januari 2015 als HIDHA of als vaste waarnemer aan de slag zijn. Uit tabel 12 blijkt, dat er minimaal 489 afgestudeerde huisartsen naar een eigen praktijk dan wel HIDHA- of vaste waarnemerschap op zoek zijn. Dit aantal zal gezien de non-respons ongetwijfeld hoger zijn. Eerder in deze brochure is geconstateerd, dat er een groep van 890 huisartsen is, die vermoedelijk als waarnemer werkt (paragraaf 2.1, box 2). Van deze groep is verder geen aanvullende informatie beschikbaar.

Deels zijn dit huisartsen die onbereikbaar zijn of niet op de vragenlijst hebben gereageerd en deels zijn dit huisartsen die hun praktijk hebben neergelegd en nog een deel van hun tijd aan het waarnemen zijn. Op basis van aanvullend onderzoek van het NIVEL uit 2006⁶ gaan we ervan uit, dat 15% van deze groep (134 personen) nog op zoek is naar een praktijk. Daarmee zou het totaal aantal praktijkzoekende huisartsen op (489+134=) 623 komen.

3.3 Huidige functie van praktijkzoekers

Van de 489 praktijkzoekende huisartsen die de enquête invulden, is 72% vrouw. Het grootste deel van de praktijkzoekende huisartsen is op de peildatum als wisselend (44%) of vaste waarnemer (42%) aan de slag, terwijl maar een klein deel (7%) HIDHA is of (nog) niet als huisarts werkt (8%).

Tabel 12

Relatieve verdeling van het aantal praktijkzoekende huisartsen naar huidige functie en geslacht, op 1 januari 2015¹

Huidige functie	Man		Vrouw		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
HIDHA	5	3,6	27	7,7	32	6,5
Vaste waarnemer	72	52,2	132	37,6	204	41,7
Wisselend waarnemer	52	37,7	163	46,4	215	44,0
Niet werkzaam	9	6,5	29	8,3	38	7,8
Totaal	138	100,0	351	100,0	489	100,0

¹ Betreft alleen de praktijkzoekende huisartsen, die gerespondeerd hebben.

3.4 Wensen van praktijkzoekers

3.4.1 Wensen praktijkvorm

Van de praktijkzoekende huisartsen is 78% (383 personen) specifiek op zoek naar een eigen praktijk. Het grootste deel van de eigen-praktijkzoekers wil in een duopraktijk of groepspraktijk (respectievelijk 53% en 40%) aan de slag. Circa 3% wil het liefst een solopraktijk. De overige 4% heeft geen voorkeur. Het grootste deel van de mannen (46%) heeft een voorkeur voor een groepspraktijk. Bij de vrouwen is dat een duopraktijk (57%). Verder blijkt dat relatief meer mannen dan vrouwen de voorkeur hebben voor een solopraktijk (respectievelijk 5% en 2%) (tabel 13).

⁶ M. Lugtenberg, L.F.J. van der Velden en L. Hingstman, 2006. Inventarisatie vraag en aanbod van waarnemers in de huisartspraktijk. Utrecht: NIVEL.

Tabel 13

Gewenste praktijkvorm van huisartsen die op zoek zijn naar een eigen praktijk, naar geslacht, op 1 januari 2015¹

	Man		Vrouw		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Solopraktijk	6	4,8	6	2,3	12	3,1
Duopraktijk	56	45,2	148	57,1	204	53,3
Groepspraktijk	57	46,0	96	37,1	153	39,9
Geen voorkeur	5	4,0	9	3,5	14	3,7
Totaal	124	100,0	259	100,0	383	100,0

¹ Betreft alleen de praktijkzoekende huisartsen die gerespondeerd hebben.

3.4.2 Wensen omvang werkweek

Van de 383 huisartsen die op zoek zijn naar een eigen praktijk wenst 83% een parttime baan (tabel 14). Uitgesplitst naar geslacht zijn er duidelijke verschillen: 63% van de mannelijke praktijkzoekende huisartsen spreekt zich uit voor een parttime baan, tegenover 93% van de vrouwelijke praktijkzoekenden (niet in tabel).

Opvallend is dat het grootste deel van de huisartsen op zoek naar een eigen praktijk vaste waarnemer is. Het gaat om 187 vaste waarnemers, terwijl dit voor de HIDHA's voor zover bekend om een veel kleiner aantal (26) gaat. Dit lijkt erop te duiden, dat huisartsen die als HIDHA werken dit langer willen blijven doen, dan huisartsen die vaste waarnemer zijn.

Tabel 14

Gewenste werkweek van huisartsen die op zoek zijn naar een eigen praktijk, naar huidige functie, op 1 januari 2015¹

Huidige functie	Parttime		Fulltime		Geen voorkeur ²		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
HIDHA	25	96,2	1	3,8	0	0,0	26	100
Vaste waarnemer	156	83,4	28	15,0	3	1,6	187	100
Wisselend waarnemer	125	83,3	24	16,0	1	0,7	150	100
Niet werkzaam	13	65,0	7	35,0	0	0,0	20	100
Totaal	319	83,3	60	15,7	4	1,0	383	100

¹ Betreft alleen de praktijkzoekende huisartsen die gerespondeerd hebben.

² Inclusief onbekend.

3.4.3 Gewenste praktijkomvang

Uit tabel 15 blijkt dat circa 31% zich uitspreekt voor een praktijk met minder dan 2.000 patiënten. Aan de andere kant heeft 14% de voorkeur voor een praktijk met 2.500 of meer patiënten. Bijna 13% heeft wat betreft de praktijkomvang geen voorkeur.

Tabel 15

Gewenste praktijkomvang van huisartsen die op zoek zijn naar een eigen praktijk, naar geslacht, op 1 januari 2015¹

Praktijk- omvang	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
<1750	10	8,1	72	27,8	82	21,4
1750-1999	9	7,3	26	10,0	35	9,1
2000-2249	50	40,3	71	27,4	121	31,6
2250-2499	23	18,5	19	7,3	42	11,0
>=2500	27	21,8	27	10,4	54	14,1
Geen voorkeur ²	5	4,0	44	17,0	49	12,8
Totaal	124	100,0	259	100,0	383	100,0

¹ Betreft alleen de praktijkzoekende huisartsen die gerespondeerd hebben.

² Inclusief 'onbekend'.

De gemiddelde gewenste praktijkomvang van de huisartsen die de enquête invulden, bedraagt 1.996. Dat wijkt weinig af van de gemiddelden uit eerdere peiljaren. Er zijn grote verschillen tussen mannen en vrouwen: de gemiddelde gewenste praktijkomvang van mannen bedraagt 2.165 en van vrouwen 1.902.

3.5 Huisartsen die hun vestigingsplannen hebben opgegeven en nooit als huisarts werkzaam zijn geweest

In totaal hebben 39 huisartsen die in Nederland de huisartsenopleiding hebben gevolgd, in de loop van 2014 afgezien van plannen om huisarts te worden. Daarnaast geldt dit voor 4 huisartsen die in het buitenland zijn opgeleid. Circa 30% van deze totale groep van 43 huisartsen zegt nooit serieuze plannen gehad te hebben om als huisarts aan de slag te gaan en circa 14% zegt dat men de plannen niet heeft kunnen realiseren.

4 Verandering begrippen en definities

Door nieuwe ontwikkelingen rondom het aanbod en de organisatie van de huisartsenzorg kan het soms nodig zijn om begrippen en definities daarvan aan te passen. Dit is belangrijk om een waarheidsgetrouw beeld van de arbeidsmarkt van huisartsen te kunnen blijven geven. Om die reden is er voor deze en de aankomende peilingen een aanpassing gedaan in de functie-indeling van huisartsen. Daarnaast geldt sinds de peiling van 2012 een bijgestelde definitie van de praktijkvorm van huisartsen.

4.1 Verandering functie-indeling huisartsen vanaf 2015

Om het aantal huisartsen naar functie te kunnen bepalen, konden huisartsen in de enquête voor de brochures *tot aan de peiling van 2010*, kiezen uit een van drie typen functies, die hun werksituatie het beste weergaf. Zij konden werkzaam zijn:

- 1 in een eigen praktijk d.w.z. zelfstandig gevestigd of werkzaam in loondienst van een gezondheidscentrum of stichting;
- 2 als HIDHA;
- 3 als waarnemer.

Tot nu toe werd ook in de brochures onderscheid gemaakt in deze drie typen functies, waarover naast de enquête ook via andere bronnen informatie wordt verzameld (zie inleiding). In de praktijk blijkt het echter niet altijd meer duidelijk of een huisarts tot HIDHA of tot waarnemer moet worden gerekend. Dat heeft te maken met een tussenvorm van deze twee functies, die in de loop der jaren is ontstaan. Het komt vaker voor dat huisartsen zich voor langere tijd voor een vast aantal dagen per week aan één of meer vaste praktijken verbinden. Hoewel deze huisartsen formeel als waarnemer onder een overeenkomst van opdracht werken, hebben zij een vaste werkplek die in de praktijk weinig verschilt van huisartsen die als HIDHA werken.

Om deze reden is al in 2010 besloten om de functie-indeling in de jaarlijkse NIVEL-enquête aan te scherpen en daarom naast de bestaande driedeling de functie 'HIDHA op waarneembasis' toe te voegen. Aangezien het hier om een relatief kleine groep ging, werden deze als HIDHA geteld zonder dat er in de brochures apart over werd gerapporteerd.

Voor de peiling van 2015 waarover in deze brochure wordt gerapporteerd, is met andere partijen uit het veld verder nagedacht over een functie-indeling die het beste aansluit op de praktijk en waarin huisartsen zich kunnen herkennen. Dit heeft ertoe geleid, dat naast de zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's er nu twee groepen waarnemers in de enquête en brochures worden onderscheiden, namelijk wisselend en vaste waarnemers.

Omschrijving HIDHA's, wisselend waarnemers en vaste waarnemers

HIDHA's: zijn werknemers van zelfstandig gevestigde huisartsen, die betaald worden via een loondienstverband. Zij leveren patiëntenzorg in de praktijk waar ze werken, gedurende een langere periode (>6 maanden).

Wisselend waarnemers: werken voor wisselende praktijken voor kortere perioden ter vervanging van een zelfstandig gevestigde huisarts. Een wisselend waarnemer wordt op uurbasis betaald en is een zelfstandig ondernemer (ZZP-er), die door een praktijkhoudende huisarts met een overeenkomst van opdracht wordt ingehuurd. Een voorbeeld van een wisselend waarnemer is een huisarts die een zelfstandig gevestigde huisarts gedurende enkele weken op woensdag en vrijdag in de praktijk vervangt. Daarna of daarnaast heeft deze huisarts een andere of nieuwe vergelijkbare overeenkomst van opdracht met een andere praktijk.

Vaste waarnemers: hebben dezelfde kenmerken als de wisselend waarnemers, met het verschil dat zij juist voor langere perioden voor één of meer vaste praktijken werken. Een voorbeeld van een vaste waarnemer kan een huisarts zijn, die maandenlang elke woensdag en vrijdag voor dezelfde praktijk wordt gevraagd ter vervanging van een zelfstandig gevestigde huisarts.

In deze brochure is over de twee genoemde groepen waarnemers apart gerapporteerd. Wanneer het echter alleen over regulier gevestigde huisartsen gaat, zijn de wisselend waarnemers buiten beschouwing gelaten en zijn de HIDHA's samengenomen met vaste waarnemers. Deze groep is dan aangeduid als 'HIDHA/vaste waarnemer'.

Box 3

Verandering functie-indeling in de NIVEL-registratie

- **Oorspronkelijke functie-indeling**

(brochures tot aan de peiling 2015)

Werkzame huisartsen konden in de enquête aangeven of ze werkten als zelfstandige, HIDHA of waarnemer. In 2010 is daar de extra antwoordcategorie 'HIDHA op waarneembasis' aan toegevoegd. De huisartsen die deze antwoordcategorie invulden, werden als HIDHA geteld en niet apart in de brochures genoemd.

- **Bijstelling functie-indeling**

(brochures vanaf de peiling 2015)

Werkzame huisartsen kunnen in de enquête aangeven of ze werken als zelfstandige, HIDHA, vaste waarnemer (voor één of meer vaste praktijken) of wisselend waarnemer (voor wisselende praktijken).

Vaste en wisselend waarnemers worden in de brochure apart genoemd.

Waar het alleen over regulier gevestigde huisartsen gaat, worden vaste waarnemers met HIDHA's samengenomen en als totale groep besproken. Wisselend waarnemers blijven in die gevallen buiten beschouwing.

4.2 Verandering praktijkdefinitie vanaf 2012

Om het aantal huisartspraktijken in Nederland te bepalen, is in de brochures over de peilingen tot 1 januari 2012 het aantal praktijkadressen geteld. Volgens deze oorspronkelijke praktijkdefinitie behoort iedere huisarts die op één locatie gevestigd is, tot één en dezelfde praktijk. Tot dan toe is van deze definitie uitgegaan, omdat onvoldoende inzicht bestond in welke huisartsen daadwerkelijk bij elkaar in één praktijk werkten. Inmiddels is deze informatie verzameld en kunnen praktijken op basis van daadwerkelijke samenwerking tussen huisartsen binnen een praktijk gedefinieerd worden.

Dit heeft ertoe geleid, dat in de brochures over de peilingen vanaf 1 januari 2012 een bijgestelde praktijkdefinitie wordt gehanteerd.

Volgens deze 'nieuwe' definitie wordt een praktijk niet op basis van adres maar door huisartsen zelf gedefinieerd. Individuele huisartsen geven aan het NIVEL via enquêtes en internet/e-mail door tot welke praktijk zij behoren (c.q. met wie zij een huisartspraktijk vormen). Op basis hiervan definieert het NIVEL wat één (unieke) huisartsenpraktijk is en welke huisartsen daar als praktijkhouder of medewerker aan zijn verbonden. In deze brochure is de bijgestelde praktijkdefinitie gehanteerd, tenzij anders vermeld. Bij het onderscheid tussen solo- (één huisarts), duo- (twee huisartsen) of groepspraktijk (drie of meer

huisartsen) gaat het dus om het aantal huisartsen dat zich tot een praktijk rekent.

Box 4

Herdefiniëring huisartsenpraktijk in de NIVEL-registratie

- **Oorspronkelijke praktijkdefinitie**

(brochures tot aan de peiling 2012):

Praktijkadressen worden als uitgangspunt genomen. Huisartsen op hetzelfde adres tellen als één praktijk. Bij het bepalen van solo-, duo- of groepspraktijk gaat het om het aantal huisartsen dat op één adres is gevestigd.

- **Bijstelling praktijkdefinitie**

(brochures vanaf de peiling 2012):

De praktijk waar een huisarts zich toe rekent wordt als uitgangspunt genomen. Verschillende praktijken die zich op één adres bevinden, worden dus apart geteld. Bij het bepalen van solo-, duo- of groepspraktijk gaat het om het aantal huisartsen, dat zich tot een bepaalde praktijk rekent.

5 Begrippenlijst

Zelfstandig gevestigde huisarts - Een huisarts die een algemene praktijk uitoefent (praktijkhouder) en patiënten op eigen naam of naam van de maatschap heeft.

HIDHA - Een huisarts (niet in opleiding) die voor langere tijd (minimaal een half jaar) in dienst van een zelfstandig gevestigde huisarts werkzaam is.

Vaste waarnemer - Een geregistreerde huisarts die niet zelfstandig gevestigd is en niet werkzaam is als HIDHA, en voor één of meer vaste praktijken waarneemt tijdens avond-, nacht- en weekenddiensten maar ook wel tijdens kantooruren (zie ook hoofdstuk 4 in deze brochure).

Wisselend waarnemer - Een geregistreerde huisarts die niet zelfstandig gevestigd is, niet werkzaam is als HIDHA of vaste waarnemer, en voor wisselende praktijken waarneemt tijdens avond-, nacht- en weekenddiensten maar ook wel tijdens kantooruren (zie ook hoofdstuk 4 in deze brochure).

Regulier gevestigde huisarts - Een huisarts die werkzaam is als zelfstandig gevestigde, HIDHA of vaste waarnemer.

Afgestudeerde huisarts - Een huisarts die de huisartsenopleiding (sinds 1974) heeft gevolgd en afgerond.

Huisartsenpraktijk - Praktijk waar één of meer huisartsen werkzaam zijn, gebaseerd op één of meer huisartsen die zich in de NIVEL-registratie al dan niet als praktijkhouder tot deze praktijk laten rekenen (zie hoofdstuk 4 in deze brochure).

Solopraktijk - Praktijk waar één huisarts zich tot de betreffende praktijk laat rekenen (i.c. de praktijkhouder).

Duopraktijk - Praktijk waar twee huisartsen zich tot de praktijk laten rekenen (al dan niet als praktijkhouder).

Groepspraktijk - Praktijk waar drie of meer huisartsen zich tot de praktijk laten rekenen (al dan niet als praktijkhouder).

Apotheekhoudende huisarts - Een huisarts met een apothekervergunning (hoofd- of associatievergunning) gevestigd in een apothekhoudende praktijk.

Apotheekhoudende praktijk - Een huisartsenpraktijk waar minimaal één huisarts met een hoofdvergunning is gevestigd.

Fte - Fulltime equivalent.

Huisartsendichtheid - Het aantal fte regulier gevestigde huisartsen per 10.000 inwoners.

Mate van stedelijkheid - De stedelijkheid van een gemeente is gedefinieerd als het gemiddelde van de omgevingsadressendichtheid van alle afzonderlijke adressen binnen de gemeente. Hierbij worden de volgende vijf categorieën onderscheiden (CBS):

Zeer sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 2.500 adressen of meer per km² (bijv. Amsterdam en Delft);

Sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.500 tot 2.500 adressen per km² (bijv. Apeldoorn en Gouda);

Matig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.000 tot 1.500 adressen per km² (bijv. Ede en Lelystad);

Weinig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 500 tot 1.000 adressen per km² (bijv. Rozendaal en Stadskanaal);

Niet-stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van minder dan 500 adressen per km² (bijv. Lopik en Wieringen).

Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg

Postadres Postbus 1568, 3500 BN Utrecht

Bezoekadres Otterstraat 118-124, Utrecht

Telefoon (030) 27 29 700

Fax (030) 27 29 729

Website www.nivel.nl

www.nivel.eu

@nivel_research